

Esas sayısı: 1987/28

Karar sayısı: 1988/16

" ...

II - İTİRAZIN GEREKÇESİ :

İtiraz yoluna başvuran Mahkemenin 6.10.1987 günlü kararında yer alan Anayasa'ya aykırılık gerekçesi şöyledir :

.... Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 38. maddesinde, "Genel müsadere cezası verilemez" hükmü yer almaktadır. Oysa Türk Ceza Kanunu'nun 403/son fıkrasında belirtilen ceza uygulaması ise, ilk bakışta bir genel müsadere cezası şeklinde ve Anayasamızın sözü edilen maddesi ile çatışıyor gibi görünmektedir.

Bilindiği gibi genel müsadere; bir kişinin miras veya her ne suretle olursa olsun elde ettiği tüm mal varlığının bir ceza olarak elinden alınması anlamını taşımaktadır ve böylece de o kişinin daha evvel haklı olarak kazandığı veya miras yoluyla kendisine intikal eden mallarının da elinden alınması, sonuç itibarıyla de bu kişiden kendi aile fertlerine gerek hukuki yolla ve gerekse miras yoluyla intikal edecek mallarının o kişilere geçmesi önlenmiş ve sanki bu ceza onlara da pay edilmiş olunmaktadır.

Durum böyle olunca da, Anayasamızın 38. maddesinin 6. fıkrasındaki "Ceza sorumluluğu şahsidir", hükmüne de ters düştüğü gibi bir izlenim uyanmaktadır.

Bir kişinin hangi malı veya ne kadarını "uyuşturucu madde satarak veya bu hükmün uygulanması sonucunu doğuracak bir muamele sonucu" elde ettiği belirlenemeyeceğine göre, bu şekildeki bir ceza uygulamasıyla başkalarının haklarının da haleldar olabileceği izahtan varestedir. Bu suretle de kanun koyucunun arzu etmediği bir sonuç ortaya çıkabilmektedir. Oysa kanun koyucudan Anayasamızın teminatı altında bulunan mülkiyet veya miras haklarının ortada bir zaruret yoksa yok edilmesi veya sınırlandırılması gibi sonuç doğurabilecek bir düşünce beklenemez.

Nitekim Anayasamızın 38. maddesinde "Genel müsadere cezası verilemez" hükmü ile mülkiyet ve miras hakları korunmak istenmiştir. İşte bir taraftan böyle bir korunma durumu, diğer taraftan ceza uygulaması, bu iki durum ilk bakışta birbiri ile çatışma halinde gibi bir kanaat uyandırmakta ve bu nedenle de sanık vekilinin iddiası ciddi görülmektedir.

Yine bilindiği gibi Anayasamızın 35. maddesinde herkesin mülkiyet ve miras haklarına sahip olduğu, bu hakların ancak kamu yararı amacıyla ve kanunla sınırlanabileceği belirtilmektedir. Bir an için böyle bir tasarrufla kamu yararı gözetildiği düşünülebilirse de bozma ilâmında da belirtildiği üzere, Anayasamızın 13. maddesinde temel hak ve hürriyetlerin özüne dokunulmaksızın sınırlanabileceği belirtilmektedir. Oysa bu ceza ile tüm mal varlığı elinden alınan kişinin bu suretle miras ve mülkiyet haklarının özüne dokunulduğu gibi bir sonuç çıkarmak da ihtimal olarak görülmektedir.

Tüm bu değerlendirmeler karşısında, ilk bakışta Türk Ceza Kanunu'nun 403/son fıkrasının uygulanması halinde bunun Anayasamızın 38. maddesine aykırı düştüğü gibi bir sonuç ortaya çıkmaktadır. Halbuki yine Anayasamızın 11. maddesinde, "Kanunların Anayasaya aykırı olamayacağı" hükmü yer almaktadır. O halde yukarda belirtilen durumlar muvacehesinde sanık vekilinin Türk Ceza Kanunu'nun 403/ son fıkrasının Anayasamızın 38. maddesine aykırı olduğu yolundaki iddiası ciddiyet kazanmaktadır.

Esas sayısı: 1987/28

Karar sayısı: 1988/16

Bu nedenle Anayasamızın 152. ve Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkındaki 2949 Sayılı Kanunun 28. maddesi uyarınca dava dosyamızdaki ilgili belgelerin tasdikli birer suretinin çıkarılarak bu konuda bir karar tesisi için Anayasa Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine " karar verildi."